

Tarixi zəfər dövlətimizin konstitution əsaslarını tam təmin etdi

Dünyanın bütün ölkələrində Konstitusiya əsas qanun kimi ən yüksək ali hüquqi sənəddir. Bu sənəd məxsus olduğu dövlətin təməllərinin əsas prinsiplərini, o cümlədən ölkə vətəndaşlarının hüquq və vəzifələrini təsbit edir. Konstitusiya həm də öz məzmunu ilə dövlətin siyasi quruluşunun, cəmiyyətin sosial-iqtisadi və hüquqi əsaslarının aynasıdır.

Bu gün müstəqil Azərbaycanın Konstitusiyasının qəbulunun 27-ci ili tamam olur. 1995-ci il noyabrın 12-də keçirilən referendumda xalqımız özünün çoxəsrlik dövlətçilik ənənələrini davam etdirərək, bütün cəmiyyətin və hər kəsin firavanlığının təmin edilməsini arzularaq, ədalətin, azadlığın və təhlükəsizliyin bərqərar edilməsini istəyərək, keçmiş, indiki və gələcək nəsillər qarşısında öz məsuliyyətini anlayaraq və suveren hüququndan istifadə edərək müstəqil respublikamızın Konstitusiyasının qəbuluna səs verdi.

Konstitusiyamızın qəbulu zamanı yuxarıda qeyd olunan məsələlərlə yanaşı, həm də "Azərbaycan Respublikasının dövlət müstəqilliyi haqqında" Konstitusiya Aktında əks olunan prinsiplər əsas götürülüb. Bu da təsadüfi deyil. Çünki Konstitusiyada xalqımız və dövlətimizlə bağlı yer alan təməl prinsipləri 1991-ci ildə qəbul edilmiş Konstitusiya Aktında təsbit edilib. Eyni zamanda bu sənədin 32-ci maddəsində göstərilir ki, Konstitusiya Aktı Azərbaycanın yeni Konstitusiyasının hazırlanması üçün əsasdır. Amma 1991-1993-cü illərdə hakimiyyətdə olan siyasi qruplar müstəqil respublikamızın yeni Konstitusiyasının hazırlanması barədə, ümumiyyətlə, düşünməmişdilər...

Müstəqil respublikamızın yeni Konstitusiyasının hazırlanması yalnız Ümummilli Lider Heydər Əliyevin xalqımızın istək və arzusu ilə ölkəmizə rəhbərliyə başlamasından sonra gündəmə gəldi. Bu məqsədlə Heydər Əliyevin rəhbərliyi ilə komissiya təşkil olunmuş və Konstitusiyanın mütərəqqi çağırışlara cavab verən mükəmməl layihəsi hazırlanmışdır. Əlbəttə ki, bu işdə Heydər Əliyevin görkəmli dövlət xadimi kimi siyasi təcrübəsi, müdrikliyi böyük rol oynamışdır. Bu mənada Heydər Əliyevin komissiyanın icla-

sında öz tövsiyələrini verərkən söylədiyi fikirlər Ulu Öndərin Azərbaycanın inkişafına verdiyi böyük önəmin təəcəssümüdür. "Biz elə bir layihə hazırlamalı və nəhayət, elə bir Konstitusiya qəbul etməliyik ki, o, müstəqil Azərbaycan Respublikasının demokratik prinsiplər əsasında uzun müddət sabit yaşamasını təmin edən əsas qanun, tarixi sənəd olsun. Hakimiyyət bölgüsü - ali icra, qanunvericilik, məhkəmə hakimiyyəti - bunlar hamısı xalqın iradəsinə sۆykənməli, seçkilər yolu ilə təmin olunmalıdır", - deyərək Ulu Öndər bildirmişdi.

Bu fikirlər həm də onu göstərir ki, Konstitusiyanın sivil və demokratik ruhlu dəyərləri, baxışları, yanaşmaları, insan hüquqlarını, vətəndaşlara vəzifələrimizi təsbit edən mükəmməl məzmununda qəbul edilməsi üçün xalqımızın Ümummilli Lideri onun hər bir bölməsinə, maddəsinə, hər bir bəndinə xüsusi diqqətlə yanaşmışdır. "1995-ci ildə referendum yolu ilə qəbul edilmiş Konstitusiya Azərbaycan xalqının inkişafı naminə müasir, demokratik, dünyəvi, hüquqi dövlət quruculuğu mərhələsinə keçidi təsbit etmişdir. Bu tarixi sənədin müəllifi xalqımızın Ümummilli Lideri Heydər Əliyev olmuşdur", - deyərək Prezident İlham Əliyev bildirmişdir.

Konstitusiyamızın preambulasında dövlətimizin müstəqilliyini, suverenliyini və ərazi bütövlüyünü qorumaq, demokratik quruluşa təminat vermək, vətəndaş cəmiyyətinin bərqərar edilməsinə nail olmaq, xalqın iradəsinin ifadəsi kimi qanunların aliliyini təmin edən hüquqi, dünyəvi dövlət qurmaq, ədalətli iqtisadi və sosial qaydalara uyğun olaraq hamının layiqli həyat səviyyəsini təmin etmək, ümumbəşəri dəyərlərə sadıq olaraq bütün dünya xalqları ilə dostluq, sülh və əmin-amanlıq şəraitində yaşamaq və bu məqsədlə qarşılıqlı fəaliyyət göstərmək kimi ülvi niyyətlər bəyan olunub. Konstitusiyanın qəbulundan ötən müddətin reallıqları göstərir ki, Ulu Öndər Heydər Əliyevlə başlayan, ötən 19 ildə isə cənab Prezident İlham Əliyev tərəfindən layiqincə davam etdirilən, dövrün tələblərindən irəli gələrək yeni keyfiyyət mərhələsinə yüksələn inkişaf siyasəti Konstitusiyamızın preambulasında yer alan niyyətlərin həyata vəsiqə almasını təmin edib.

Konstitusiyada Azərbaycan vətəndaşlarının bütün hüquqları ən demokratik meyarlara uyğun təsbit

olunub. Lakin torpaqlarımızı işğal edən Ermənistan yüz minlərlə vətəndaşımızın doğma yurdda təhlükəsiz yaşamaq, azadlıq, mülkiyyət, mənzil toxunulmazlığı və digər konstitution hüquqlarını pozmuşdu. Onların bu hüquqlarını pozan isə Ermənistan idi. Şəhər və kəndlərimizin işğaldan azad edilməsindən sonra qarşılaşdığımız acınacaqlı mənzərələr, evlərin daşlarına qədər sökülməsi, təbii sərvətlərimizin talan edilməsi xalqımızın hüquqlarının pozulmasının ayrı-ayrı nümunələridir.

Konstitusiyada dövlətimizin əsasları və vətəndaşların bütün hüquqları təsbit olunub. Amma Ermənistanın torpaqlarımızı işğal etməsi nəticəsində dövlətimizin əsaslarından biri olan ərazilərimizin bütövlü-yü tapdalanmış, vətəndaşlarımızın hüquqları kobud şəkildə pozulmuşdu. Lakin xalqımız ümidini itirmədi, hər zaman inandı ki, bütün bu hüquqlar bərpa olunacaq. Bu baxımdan 2020-ci ilin Vətən müharibəsində qazanılan tarixi zəfərlər Azərbaycan dövlətinin və xalqımızın konstitution hüquqları da bərpa olundu. Konstitusiyamızın 11-ci maddəsinin birinci bəndində qeyd olunur ki, Azərbaycan Respublikasının ərazisi vahiddir, toxunulmazdır və bölünməzdir. Vətən müharibəsindəki qələbə ilə Ana Qanunumuzun bu müddəası təmin edildi. Ərazi bütövlüyümüzün təminatçısı kimi Prezident İlham Əliyev bu konstitution normanı qətiyyətlə reallaşdırdı.

Ana Qanunun 11-ci maddəsinin növbəti bəndində isə belə bir ifadə yer alıb ki, Azərbaycanın daxili suları respublikamızın ərazisinin tərkib hissəsidir. Bu baxımdan Prezident, Müzəffər Ali Baş Komandan İlham Əliyevin noyabrın 8-də Şuşada Zəfər Günü münasibətilə təşkil olunan tədbirdə çıxışı zamanı söylədiyi "**Biz Bala Göyçə gölünün sahilindəyik**" fikri hər birimizi qürurlandıranla yanaşı, eyni zamanda respublikamızın ərazisi ilə bağlı dəyişilməz konstitution normaların qətiyyətlə yerinə yetirilməsinin, layiqincə təmin olunmasının təntənəsidir.

Qarabağ və Şərqi Zəngəzurdan aparılan bərpa və quruculuq işlərinin fonunda isə Azərbaycan dövləti öz vətəndaşlarının digər konstitution hüquqlarını qətiyyətlə bərpa edir.

*Müsiq MƏMMƏDLİ,
Milli Məclisin deputatı*